

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У доповіді розглядається методика формування садово-паркових об'єктів на основі групи методів, націлених на аналіз садово-паркових об'єктів, серед яких відокремлюються наступні: метод порівняльного аналізу, метод ландшафтно-композиційного аналізу, метод функціонального аналізу, метод морфологічного моделювання.

Ключові слова: садово-паркове мистецтво, садово-паркові об'єкти, ландшафтно-просторова структура, структурні елементи садово-паркового об'єкта, архітектурно-просторова композиція, методика.

Abstract

In the report the method of forming garden and park facilities on the basis of methods aimed at analysis of landscape gardening facilities, including separate following: a comparative analysis, the method of landscape and compositional analysis method of functional analysis, morphological modeling method.

Keywords: garden art, garden and park facilities, landscape and spatial structure, structural elements of landscape object, architectural and spatial composition method.

Вступ

При вирішенні питань формування садово-паркових об'єктів постають проблеми архітектурно-композиційної своєрідності парків з урахуванням взаємовпливу ландшафту та рельєфу, які включають широке коло питань, що торкаються природних особливостей території місцевості (рельєфу, гідрографії, рослинності, клімату); історичної топографії; антропогенного впливу на ландшафт, екології; архітектурно-композиційних рішень парків[1].

Метою роботи є розробка та обґрунтування ефективної методики формування садово-паркових об'єктів на основі варіантного проектування.

Результати дослідження

В роботі удосконалені принципи формування садово-паркових об'єктів, що забезпечують побудову оптимальної з естетичної точки зору архітектурно-планувальної структури садово-паркового об'єкту, серед яких:

- принцип системності та структурної ієрархії (цілісності та просторових зв'язків), який ґрунтується на взаємозв'язку та взаємозалежності архітектурно-композиційного рішення та природних чинників зовнішнього середовища;

- принцип цілісності (естетичної доцільності);

- принцип історичної спадкоємності, який передбачає формування садово-паркового об'єкта з урахуванням історично створених природних, культурно-історичних, етнографічних та інших національних чи місцевих традицій, а також подальший розвиток комплексу із збереженням принципів, закладених у об'єкті на попередніх етапах формування (принцип застосовується при відновленні чи реставрації садово-паркового об'єкта);

- принцип функціональної відповідності - пошук функціональної структури, яка передбачає встановлення змістовних зв'язків (у тому числі візуально-просторових) із структуровими компонентами та структурою парку в цілому, з найбільш доцільним зонуванням та режимом експлуатації об'єкта;

- принцип виявлення природної структури ландшафту;

- принцип архітектонічності композиційної та стильової узгодженості (гармонізації ландшафтно-підоснови та архітектурних компонентів, природно-ландшафтно-та архітектурної складової). При формуванні паркової композиції необхідно проаналізувати кожен з основних складових одиниць ландшафту у взаємозв'язку з іншими, враховуючи індивідуальний характер місцевості;

- принцип збереження та оновлення;

- принцип вільного простору;

- принцип пропорційності (гармонійних композиційних зв'язків);

- принцип контрастності (контрастного сполучення);
- принцип індивідуальності.

Для реалізації вказаних вище принципів запропоновані конкретні прийоми архітектурно-композиційного формування садово-паркових об'єктів [2].

Розроблені методи: порівняльного аналізу, ландшафтно-композиційного аналізу, функціонального аналізу, морфологічного моделювання.

Розробка процесу формування садово-паркового об'єкта є процес, що розвивається в послідовних етапах, кожний з яких має свою внутрішню структуру.

Загалом процедура формування садово-паркового об'єкта складається з чотирьох основних етапів: I етап – збір інформації з визначенням чинників: містобудівних, ландшафтно-кліматичних, історико-культурних, композиційно - художніх та інших; II етап – аналіз факторів; III етап – композиційний аналіз; IV етап-побудова моделей.

Запропонована в роботі структура композиційного аналізу щодо проектування парків встановлює чотири основні етапи формування садово-паркового об'єкта на основі виявлення його композиційного каркасу: I – ландшафтно-просторовий аналіз (аналіз композиційної структури природного ландшафту); II – аналіз функціонального каркаса території; III - аналіз оглядово-просторової структури парку; IV – архітектурно-композиційний аналіз. На кожному етапі головний об'єкт дослідження і проектування визначається як система, що складається з взаємозв'язаних елементів, з'єднаних системоутворюючими зв'язками і може бути охарактеризована певними архітектурно-композиційними та функціональними параметрами.

Як показали дослідження, найбільш доцільними для ландшафтно-просторового та архітектурно-композиційного формування садово-паркових об'єктів є метод моделювання, основним завданням якого є пошук та вибір оптимальної структури заявленого об'єкту завдяки гармонійному співставленню її природних та антропогенних компонентів.

Базуючись на висновках попереднього аналізу була побудована і застосована до конкретного парку морфологічна модель планувальної структури садово-паркового об'єкту, яка формується при наявності: схеми аналізу ландшафтно-структури місцевості; схеми функціонального зонування; схеми візуально-просторових зв'язків; схеми архітектурно-композиційного аналізу.

Структура моделі включає головні компоненти системи садово-паркового об'єкту, а саме: основні взаємодіючі складові (природні та антропогенні); функціональні зони; візуально – просторові зв'язки.

Висновки

За допомогою розробленої методики надані конкретні пропозиції щодо удосконалення архітектурно-композиційної організації садово-паркових об'єктів в сучасних умовах з позначенням конкретних структур, основних параметрів і етапів формування. Запропонована процедура композиційного аналізу для проектування парків.

Розроблена у роботі методика є досить універсальною, але можливо проведення додаткових досліджень для отримання даних, що коригуватимуть розроблену модель формування садово-паркового об'єкта з урахуванням територіальної специфіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Горохов В.А., Лунц Л.Б. Парки мира / В.А. Горохов, Л.Б. Лунц / – М: Стройиздат, 1985. – 328с
2. Николаевская З.А. О приёмах композиции парков / Николаевская З.А./ – ЦНИИП градостроительства, 1964. – 89 ил.

Вітюк Інна Володимирівна – студент групи БМ-15м, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінниця, e-mail: vityuk.inna@mail.ru.

Науковий керівник – **Ковальський Віктор Павлович** – кандидат технічних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

The report – **Vityuk Inna Volodumirivna** – student of BM-15m, Department of construction of thermal power and gas supply, Vinnitsa, e-mail: vityuk.inna@mail.ru.

Supervisor – **Kowalski Victor Pavlovich** – Ph.D, Vinnitsa National Technical University, Vinyuysya.